

Kjøbenhavns Posten.

Redigeret og udgivet af A. P. Liunge.

11te Aarg.

Torsdag d. 16. Februar 1837.

Nr. 47.

Forsendes, ifolge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Finantsforsatningen.

1.

Mr. n & m har i den flyvende Post Nr. 105—107 leveret en Afhandling om Danmarks Finanter, hvori han er kommen til det Resultat, at det er absolut nødvendigt for at bringe Eigevoegten imellem Statens Indtægter og Udgifter at optage et Laan, saasnat Conjurterne paa Europas Pengemarkeder tillade det, i det han anser et Laan som det eneste Middel til at støtte de rede Penge tilveie, som Finanterne traenge til, forend alle de nødvendige Besparelser i de forskellige Grene af Statshusholdningen kunne træde i Virksomhed. Skjønt aldeles uenige med den ørede Forfatter i hans Resultat og de fleste af hans Premisser have vi med sand Fornoielse læst denne Artikel; da det er forekommel os særdeles glædeligt, at denne Afhandling er kommen for Dagen, hvad enten man vil tillegge Artiklen en officiel, semi-officiel eller quart-officiel Charakter, eller man efter dens indre Kriterier vil med os antage, at dens Offentliggørelse ikke er fremmed for Finanterne. Hvis denne vor Mening er rigtig, have vi her en Hylding af den offentlige Mening, idet man har anset det nødvendigt at føle Nationers Puls for at erfare, om Optagelsen af et Laan vilde vække megen Misforståelse. Vi hilse dersor Artiklen for et glædeligt Bevis paa, at Regjeringen nu har autaget det Princip at ville overbevise Nationen ved offentligt fremsatte Grunde om Rigtigheden af de vigtige Forholdsregler, som Regjeringen vil tage baade i Finantsbestyrelsen og de øvrige Grene af Statsforvaltningen. Da vi nu troe at kunne tillegge den omtalte Artikel en saadan Charakter, ville vi først udhæve de vigtige Punkter, hvis Rigtighed den ørede Forfatter har indrommet, og om hvilke der for har været saa deelte Meninger. Den første er, at Provindstalstænderne have havt Ret i at antage den aarlige Underbalance til 1½ Mill. Rbd. Vi kunne ikke troe, at Forfatteren har gjort denne Indrømmelse blot for at benytte denne store Underbalance

som Argument for Nødvendigheden af et Laan, men ansee det som Forf.s Overbevisning, at Udgifterne efter Budgettet overstige Indtægterne med 1½ Million. Det andet Punkt er Anerkendelsen af, at gennemgribende Besparelser ere nødvendige. Herved ytrer den ørede Forfatter, at 4—500,000 Rbd. ville kunne spares strax og Resten i løbet af en Snees Aar. Vi maae høiligen beklage, at Forf. ikke for Diebløket seer sig i Stand til at paapege, i hvilke Grene disse Besparelser kunne finde Sted, thi det er denne Mangel paa Kjendskab til Udgifterne og deres Nødvendighed, som hviler ikke blot over Forf. men over Skribenterne i de offentlige Blad, over Stænderne, over hele Nationen, det er denne Mangel paa Kjendskab til Udgifterne, som bringer Folket paa den Tanke, at hele det aarlige Deficit maa strax kunne indvindes ved Besparelser. Hvorfør, spørger man, skulde Finanterne ikke ønske at bringe alle Udgifterne til offentlig Kundskab, hvis de ikke brugte flere Penge end det var nødvendigt? Det er i denne Mangel paa Offentlighed, at den ørede Forf. maa føge den fornemste Grund til at de offentlige Blad have nødvunget indskrænket sig til bestandig atter og atter at gientage „Besparelser“ „Besparelser“ uden at kunne specificere de enkelte Poster, hvor Udgifterne ere for store. Dette kan neppe med Grund bebredes Skribenterne, naar Landets Deputerede ytre, at de ikke kunne angive, hvorledes Besparelserne kunne iværksættes, fordi de ikke ere i Besiddelse af de Oplysninger, der ville være fornødne for at gjøre det med den nødvendige Kundskab (Cfr. Røsk. Stændert. Pag. 1896). Ja at vores danske Forfattere kun utilstrækkeligt have været i Stand til at meddele Underretning om vores egne Unliggender, synes den ørede Forf. selv at bevise, ved at hente sine Oplysninger om det frankfurtske Laan hos Scherer. Dog havde vi ønsket, at den ørede Forf. havde angivet en bedre Autoritet end Scherer*) synes at være, der ansører,

*) Han siger Pag. 173, at Nationalbankens Actier lyde paa 100 Rbd. og give 4 p.C. Rente aarlig.

store Tid til dem, et godt MidDEL til at lære Folket, at det gør bedst i at stole paa sig selv, thi Folket er stærkt, saasnart det bliver sig sin Kraft bevidst. Om-trent paa samme Tid nemlig, da nogle fornemme Navne satte hele Landet i Contribution, og saaledes sammen-bragte en Sum af om-trent 30,000 Rbd. foruden Løste om henved 2000 Rbd. aarlige Bidrag, med hvilke overordent-lige Midler det hidtil saa godt som slet intet har udrettet, blev Belgjørenhedsselskabet stiftet, vi troe, af en halv Snees Studerende og Borgere, der strax begyndte at virke med de saa Rigsdaler, hvorover de kunde disponere, og da man saae, at de anvendte dem godt, fik Selskabet stedse storre Tilgang, for største Delen iblandt ubemid-lede Almuesmænd. Medens Directionen for „de moralst Fordærvede“ end ikke har fundet det Umagen værd at opkræve de store aarlige Bidrag, hvorfor man havde teg-net sig, har Belgjørenhedsselskabet i enkelte Marker med overordentlig Besværlighed, men ved ufortrøden Anstrengelse tilveiebragt de Penge; for hvis hæderlige og velgjør-ende Anvendelse der vilde kunne fremstaae tusinde tak-nemmelige Bidner. Selskabets Niemed er især at komme saadanne Folk til Hjælp, hvis Opdragelse eller tidligere Stilling gør deres nuværende Armod dobbelt følelig, og for hvem det vilde være en alt for strækkelig Skæbne, om Fortyvilelsen skulde kaste dem i Armene paa Fattig-væsenet; det er saadan Nød, der vistnok er langt bittre, end den medføgte, man kunde næsten sige prædestinerede Fattigdom, som Selskabet især søger at lindre. Man vilde gjøre os høiligen Uret, om man vilde antage, at vi ingen Sympathi havde for den den „medføgte“, den „prædesti-merede“ Fattigdom; men ligesom Staten ved tynde Fattig-fatter søger for denne yderste Grad af Krang, saaledes vil ingen kunne negte, at Armodens hele Bitterhed aller-strækkeligt viser sig hos dem, hvis Dannelse og Livsvane gjør dem ethvert Afsavn dobbelt smertelig, og udelukker dem fra mangt et Erhverv, - der staer den laveste Al-mue aaben. Det er dersor et herligt Formaal, Belgjø-renhedsselskabet har sat sig, at redde saadanne Ulykkelige, som have overlevet deres Velfærds Fortlis, fra den For-nedrelse, at synke ned i Fattigvæsenets triste Regioner, at mildne deres ofte fuldkomen uforstyrrede Nød, at lette dem den svære Pligt, at give deres Born en Opdragelse, der om muligt kunde støtte dem en lykkeligere Fremtid. Det er især ved en daglig Understøttelse i Brod og ved halv-aarlige Gaver til Huusleie, at Selskabet hjælper sine Kren-gende; men desuden uddeles det ogsaa efter Omstændig-hederne Klædningsstykker, Brændsel o. desl., støffer Syge fri Læge og Medicin, de Arbeidsføre Fortjeneste ved Spinden og Strikken osv. Selskabet har tillige oprettet en Skole, der for Tiden allerede bestaaer af 2 Klasser, og hvori al Undervisning meddeles aldeles uden noget Be-verlag. Vi kunne ikke her gaae ind i en nærmere Detail, men ville kun paa bedste Maade anbefale denne gavnlige Forening til ret levende Deeltagelse og Understøttelse. (Contingentet er kun 1 Mk. om Maanedens). Vistnok bliver Publicums Velvillie ofte misbrugt, men dette Sel-skab har alt bestaaet sin Prøve, og dets Organisation gi-ver Garanti for, at det ogsaa for Fremtiden vil blive be-styret med Indsigt og Izver.

— Contrasten pleier endog for det svagste Øie stær-kere at tydeliggjøre Tingenes Forskjel. Vi have nu midt i Landet paa Stier og Veie uniformerede og armerede controllerende Toldofficierer. — Derimod er Veien gjen-nem Holsteen for Varer, der passere fra Hamborg til Ly-beck, fri, toldfri, og befriet for enhver Molestering. Hvor-hen gaae de Varer, der fra Hamborg toldfrit passere gjennem vojt Land til Lybeck? For største Delen blive de paa' smaa Fartsier ved de danske Kystter uddelelte til De-fraudation af Tolden, der har været saa god at begunstige Varernes Landreise. Men dersor krydse ogsaa — i den gode Årstdid — armerede kgl. Skibe, for, efter bedste Eyne — at forhindre Smugleriet imellem Lybeck og de danske Kystter. Det vilde være interessant, ikke af lave pecuniaire Toldhensyn mod fremmede Kjøbmænd, men af reen videnstabelig Interesse for Statistikken, at vide: for hvor mange Millioners Værdi der i Varer aarlig trans-porteres paa den starktbeskyldte Vej fra Hamborg til Lybeck, som frivillig foretrækkes for Chausseen og den gode Havn — af tilstrækkelige Grunde, formedelst den ved kon-stige Midler til den bundløse Vej knyttede Profit. Til den Hensigt burde man anbefale Oprettelsen af et Veri-ficationsbureau paa Veien mellem Hamborg og Lybeck, hvor alle Fragtvogne mod en ringe Afgift havde at underkaste sig en noiagtig Undersøgelse og Attestering af An-givelsen af deres Fragt. Resultaterne burde derpaa sam-menlignes med Exportlisten i Lybeck.

(Kieler Correspondenzblatt).

— Toldbod-Blodhundenes Skæbne er endelig afgjort. Paa Bedkommendes Ordre, der skal være foranlediget ved Politiets Opfordring, er i Gaar Eftermiddags blevne holdt Standret over dem, og de tre største uden videre Forma-liteter blevne — hængte. Mod en Fjerde, en Hvalp, har man ladet Maade gaae for Ret. At man netop har valgt denne selv for en Hund vancærende Dødsmaade vi-ner vistnok om vedkommende Sympathi for den retfærdige Harme hin tragiæ Affaire almindelig har vægt, men sy-nes dog tillige at give dem et næsten comisk Anstrøg.

Thorvaldsen og hans Værker.

„I Thorvaldsens Værksted gaaer det travlt til. Han selv arbeider snart paa Basreliefs, for hvilke han synes at have en vis tilstrækende Forkærighed, og hvori han, saavel i Henseende til Aanden som til Formen, har nærmest sig den græsste Oldtids skjonne Mønstre som ingen Ander; snart paa Modeller til større Værker, f. Ex. Conradins Statue, der forsærdiges efter Bestilling af Kronprinsen af Bayern, som vil lade den opstille i Carmeliterkirken i Neapel, hvor denne sidste Hohenstaufers tilligemed sin Ven og Ulykkesfølle hviler bag Hoyalteret. Paa den Maade ville Statuerne af Moder og Son komme til at staae i Nærheden af hinanden, og fortælle Sydens Beboere den

tragiske Historie om det tydste Kongehuus. Fuldestaae Modelle til Schillers og Guttenbergs Monumenter for tvende sydtydste Stæder. En af hans Elever, ved Navn Galli, udfører under Mesterens Opsigt et stort Relief, Apollo blandt Hyrdeerne, der er bestemt for en ved Castel Gandolfo beliggende Villa, tilhørende Don Carlo Borbonia. Til Thorvaldsens mære mindre Arbeider høre blandt andre: Marstiderne, fire Basreliefs i Fredsdannet Indfatning, ligesom ogsaa et langagtigt firfæltet, forestillende Raphael, omgiven af Minder fra Oldtiden, tegnende paa en Tavle, som en Amor med sin højre Haand understøtter, idet han med den venstre byder ham Rose og Balmue, mellem to Genier, hvorfra den ene, den quindelige, bærer en Palme, og staar i Begreb med at trække en Laurbærkrans paa hans Hoved, medens den anden, den mandlige, holder en brændende Fakkel høvet. — Under Titel af: Anacreonte nuovissimo del commendatore Alberto Thorvaldsen er udkommen en Samling af Skizzer efter denne berømte Konstners mindre Basreliefs, een og tredive i Tallet, med poetiske Forklaringer af Angelo Maria Ricci. Uden efter den oprindelige Intention at danne en Cyclus, lade sig dog disse til forskellige Tider, fra Året 1809, men for Storstedelen 1830, opstaade yndige Fremstillinger, der vise Gjovsguden i de forskelligste Situationer, og det ret i hans over Alt sig udstrækende, Alt sig underkastende Magt, fortæffeligt sammenhæde, og det er saa meget desto glædeligere her at see dem forenede, da Originalerne ere adsprettet i Syd og Nord. Skizzerne i dette Bind ere reent og omhyggeligt udførte, og det Hele danner saaledes et saare onstiget Tillæg til de tidligere Udgaver af Thorvaldsens Værker, de romerske, saavel som de tydste, og tillige noget Foreløbigt for en ny Samling, der skal optage hans i de sidste Alninger frembragte Arbeider."

„Allgemeine Zeitung“ af 6te dennes, hvorfra ovenstaende Beretning er tagen, indeholder endvidere efterfølgende Skrivelse fra København, der for Storstedelen vel kun meddeler, hvad der her er bekjendt, men imidlertid dog for saavidt er mærkelig, som det vistnok er den første Beretning angaaende dette for Konsten og Konstnere i Almindelighed vigtige almænndanske Foretagende, der i et offentligt Blad allerede nu i dette Døblifik vil være blevet læst i Rom: „København den 27de Jan.: Betydelige Sendinger af Thorvaldsens Arbeider i Marmor, Gibbs og Terra Cotta, ere til forskellige Tider her til ankomne. Mange medbragte Corvetten Galathea, som for to Åar siden ene i det Grinde har været sendt til Italien; en Mængde ventes endnu. Kun saa af disse Arbeider ere opstillede, som f. Ex. den herlige Christus i den ny opbyggede Træ Kirke og nogle Staauer i Christiansborg Slot; de fleste ligge indpakkede, f. Ex. de til Træ Kirke bestemte tolv Apostler af Marmor

— eller staar i en forvirret Sammenblanding som i en Marschandiserbod, i en forhenværende Bognremise (!!) i Charlottenborg Slot, hvor en kolossal Mars truer med sit stolte Hoved at gjennemstøde det lave Loft. Det store Relief „Alexanders Triumphantog“ er stukket og uden tilbørlig Belysning opstillet ved Bæggene, og kan desuden, formedest de foran samme henstillede Figurer af Frontespisen til Træ Kirke, hverken sees eller nydes, medens Byrons Buste synes at fremmumle melankoliske Ord over den uhængelige Forvirring. At man kun set ører den store Thorvaldsens Mesterværker ved en saa sjædeslös Behandling, og paa en ubillig, ja vandalist Maade bører Publicum Rydelsen af den mære plastiske Konsts skønneste Frembringelser, synes man, Gud være lovet, endelig at ville indsee. Flere betydelige Mænd ere traadte sammen og have opfordret Publicum til at sammenhæde en Capital til Opsætningen af et Museum for Thorvaldsens Værker, hvilket skal fuldføres i tre Åar og smykkes med alle de af Thorvaldsens Arbeider, som ikke have erholdt anden Bestemmelse, medens der af de øvrige skal opstilles Gibsastryk. Nogle paastaae, at Rosenborg Have er udseet til Byggested for dette Museum; Andre mene, at man til den Hensigt vil fuldende den begyndte, men i mange Åar hvilende Bygning af Marmorkirken i Bredgaden. Et sjænnere og værdigere Museum end denne i en pragtfuld Stil af Marmorblokke opførte Kirke vilde Thorvaldsens Mesterværker ikke kunne finde; men vi maae befrygte, at Fuldførelsen af denne Bygning, der vilde koste umaadelige Summer, vilde overstride Committeeens Kræfter. — Den hele Plan er af Publicum blevet optagen med Enthusiasme, og de første 17 Subscribers have undertegnet sig for 4000 Rbd. Vi ville see, hvad Danmark vil gjøre for den Mand, det tor være stolt af at besidde, og hvis Berømmelse for alle Tider vil forhinde sig med dets egen, fra Tiberen indtil Weltet, fra Rom indtil Island, den berømte Mands sagnrige Fædrener. *) Hvor meget den Konstens Genius ydede Hyldest ogsaa udenfra lønner sig selv, beviser München med sit uafbrudte Tog af Fremmed. Hvorledes vilde man der øre Thorvaldsens Værker, hvis man der besad dem i saadan Herlighed som vi have dem! Maae vi ikke rødme?“

*) Thorvaldsens Fader var en islandsk Steenhusser; hans Moder, af Harald Hildebrands kongelige Slægt, bragte ham til Verden (1770) paa en Reise fra Island til København.

Det Kongelige Theater. — Imorgen (Fredag) opføres: Lastdrageren.

Færdig fra Trykkeriet Torsdag Eftermiddag Kl. 5.

For dette Blad tegner man sig heri Staden paa Hjørnet af Adel- og Gothersgade, Nr. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle Kongelige Postkontoirer; Prisen er kvartaliter 2 Rbd. 48 ½ S. og 2. for indenbyes og 3 Rbd. 8 ½ Selv for udenbyes Abonnenter.

Trykt, med Hurtigpresse, i det Høstste Officin, ved Carl G. Werner.